

Euroopa Liidu alase koolituse iseseisev töö
Kersti Jürgenson, Sindi Gümnaasiumi hispaania ja emakeele õpetaja

Gümnaasiumi eesti keele kursuse „Meedia ja mõjutamine“ (11. klass) tunnitöö (üks paaristund e 90 min)

Teema: Tekstikriitiline analüüs Euroopa Liidu kujunemise alaste artiklite põhjal

Eelteadmised

1. Euroopa Liidu kujunemine ja struktuur – õpilane teab, kuidas ja miks EL tekkis, millal ja kuidas Eesti EL-ga ühines. (Kui satuvad õpilased, kel pole EL-alaseid teadmisi, teen exe-programmiga sellekohase teksti ja testi (funktsionaalse lugemisharjutusena 45 min)
2. Õpilane tunneb uudise, arvamuse ja kõne struktuuri ning koostamispehõhimõtteid.
3. Õpilane tunneb keelelise mõjutamise pehõivõtteid.
4. Õpilane tunneb enamlevinud demagoogiavõtteid.
5. Oskab rakendada ortograafiareegleid.
6. Oskab eristada fakti arvamusest.

Eesmärk

1. Arendada tekstide tundmise oskust.
2. Arendada kriitilise lugemise oskust tekstikriitilise analüüsi kaudu.
3. Toetada oskust tajuda autori eesmärke ja motiive, leida viiteid ja vihjeid teistele tekstidele.
4. Toetada arusaamist EL kujunemisest ja kinnistada teadmisi, kes ja millal EL-ga liitus.
5. Toetada tekstiloome oskust.
6. Toetada usaldusväärse ja küsitava info äratundmist.
7. Arendada oskust väljendada oma seisukohta loetu ja kuuldu kohta ning valida selleks sobivaid keelevahendeid.
8. Arendada veebiallikate kasutamise oskust (sh keerulisemat infootsingut Internetis).

Füüsiline keskkond

Töö toimub arvutiklassis, st õpilastel on võimalik tutvuda algmaterjaliga, kasutada Interneti.

Lisavõimalused nende tekstidega töötamiseks:

Neid kaht teksti saab edukalt kasutada arutelu tekitamiseks või õpilaste teadmiste suurendamiseks vastavas valdkonnas (kui näiteks EL lisakursust ei loeta või kui töölehte kasutada EL-alase kursuse ühe tunnitööna) sel juhul tuleks arvestada veel 90minutilise paaristunniga.

Hindamine

Tabel koostatakse individuaalselt, võimalik ka koos, ühisaruteluna. Tekst hinnatakse eksamitöö hindamismudeli järgi.

Ülesanne. A. Loe läbi kaks teksti. Tekstid on esitatud muutmata kujul.

Artikkel I

Euroopa Liit - suurenev perekond. Peamised faktid ja arvanded. Euroopa ja eurooplaste kohta.

Euroopa Liidu edu lugu

Euroopa Liit on olnud väga edukas mitmest küljest vaadatuna. Poole sajandi jooksul on liidu kodanike elatustase kasvanud enneolematule tasemele. Loodud on piirideta ühisturg ja ühisraha euro. Euroopa Liit on üks suurimaid majandusjõude ja maailmas juhtpositsioonil arenguabi andmisel. Liikmete arv on kasvanud kuuelt kahekümne viiele. Lisaks sellele loodavad kaks riiki ühineda 2007. aastal, mille tulemusena ulatub laienuud ELi rahvaarv peaaegu poole miljardini.

Mitte kõik Euroopa riigid ei ole Euroopa Liidu liikmed ega soovigi selleks saada, kuigi Euroopa Liit ootab ühinemisavaldusi kõigilt demokraatlikelt Euroopa riikidelt. Euroopa Liit säilitab lähedased ja sõbralikud suhted kõigi oma naaberriikidega nii Euroopas kui ka Vahemere ida- ja lõunakalda riikidega.

Kuigi Euroopa Liidu liikmesriigid on mitmekesised, järgivad kõik ühiseid põhiväärtusi: rahu, demokraatiat, õigusriiki ja inimõiguste austamist. Nad püüavad neid väärtusi edendada, saada jõukaks ja jagada seda jõukust teistega ning kasutada oma ühismõju, tegutsedes ühiselt maailmaarenil.

Euroopa Liit sai alguse 1950ndatel aastatel Euroopa ühendustena. Sinna kuulus kuus liikmesriiki: Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Luksemburg ja Madalmaad. 1973. aastal liitusid Iirimaa, Taani ja Ühendkuningriik, 1981. aastal Kreeka, 1986. aastal Hispaania ja Portugal. Saksamaa taasühendamine 1990. aastal tõi Euroopa Liitu Ida-Saksamaa liidumaad.

1992. aastal anti uue lepinguga ühenduse institutsioonidele uued volitused ja kohustused ning viidi sisse uued koostöövormid liikmesriikide valitsuste vahel, luues nõnda Euroopa Liidu. EL laienes 1995. aastal, kui ühinesid Austria, Soome ja Rootsi.

2004. aasta laienemise käigus liitusid, Eesti, Küpros, Läti, Leedu, Malta, Poola, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi Vabariik ja Ungari. Euroopa Liiduga ühinemist ootab praegu veel viis riiki. Järgmisena ühinevad Bulgaaria ja Rumeenia 2007. aastal. Euroopa Liidu liikmeks saamiseks on läbirääkimisi alustanud ka Horvaatia ja Türgi. Veel üks kandidaatriik on endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik, kes aga läbirääkimisi ei ole veel alustanud.

Euroopa on alati olnud koduks paljudele erinevatele rahvastele ja kultuuridele. Igas EL liikmesriigis koosneb osa rahvastikust teistest riikidest pärit inimestest, kellel on tavaliselt tihedad ajaloolised sidemed riigiga, kus nad elevad. Euroopa Liidus hinnatakse etnilist ja kultuurilist mitmekesisust ning edendatakse sallivust, austust ja vastastikust arusaamist - väärtusi, mida on Euroopa pikk ajalugu meile õpetanud.

(Europa. Lahedat lugemist.

http://ec.europa.eu/publications/booklets/eu_glance/51/index_et.htm 16.11.11

Artikkel II (Sissejuhatus pikemast tekstist)

Euroopa Liidu olemus ja struktuur

Kui Teise Maailmasõja eesriie lõpuks langes, olid ka eurooplastest barbarid taas niivõrd kurnatud, et ei suutnud kohe uute, ehk siis järjekorras sajandi kolmandate tapatalgutega pihta hakata.

Tekkinud pausi olid jälle varmad ära kasutama mandri helgemad pead, ning pidanutena ühtlasi silmas ÜRO eelkäija Rahvaste Liidu kurba saatust, jõudsid arvamusele, et Euroopa jaoks peaks looma mingi pidevatoimelise eraldi läbirääkimiste süsteemi, mis aga oleks võimalike riikidevaheliste konfliktide vältimiseks kõnekoosolekust märksa tegusam.

Et millegi üle läbirääkida, peab see midagi olema ka seda väärt, et üldse sellest rääkida. Algatajad jõudsid veendumusele, et tol perioodil oli vähemalt kaks asja, mis võimaldasid laudade taha tuua teistega koos ka neid, kelle meeltes võiks mõlkuda järgmise tapluse algatamise mõtteid.

Need kaks asja olid süsi ja teras, kui relvatootmise strateegilisse vundamenti kuuluvad toorained. Sõja lõpust pidi aga kuluma koguni seitse aastat, enne kui terve mõistus sai ametliku tegutsemisloa, kuid aastal 1952 jõuti siiski nii kaugele, et nüüdse Euroopa Liidu esimene pääsuke nime all Euroopa Sõe- ja Terasühing (ESTÜ) sai loodud. Jõustus nn. Pariisi leping.

Toonaseid asutajaid oli siis vaid kuus: Belgia, Holland, Itaalia, Luksemburg, Prantsusmaa ja Saksamaa Liitvabariik. Ühtlasi otsustasid mainitud asutajaliikmed vastastikku loovutada mõningase osa oma otsustamisõigusest, kusjuures sellelaadse loovutamise üle peetavat mõttevahetust jätkub mandri rahvuslikku kirjusust arvestades nähtavasti aegade lõpuni.

Sõe- ja Terasühingu toimimisest saadud kogemus julgustas astuma järgmist sammu ning 1957. a. kirjutati Roomas alla kaks tähtsat dokumenti, nimedega Euroopa Majandusühenduse (EMÜ) leping ja Euroopa Aatomienergiaühenduse (Euratom) leping. Esimest nimetataksegi asjaomastes ringkondades sageli vaid Rooma lepinguks. Mõlemad aktid jõustusid 1958. a. 1. jaanuaril. Loodi Ühisturg.

1973. a. liitusid turuga Ühendkuningriik, Iirimaa ja Taani ning kõike kokku hakati sellest aastast alates nimetama Euroopa Ühenduseks. Kaheksa aastat hiljem (1981) liitus Kreeka, viie aasta pärast (1986) tegid sama Hispaania ja Portugal. 1987. a. jõustub Ühtse Euroopa Akt ja aastal 1993 nimetatigi moodustunud ühendus ümber Euroopa Liiduks ning 1995. a. astusid juba sellesse liitu ka Austria, Rootsi ja Soome.

(Vello Saatpalu. Euroopa Liidu olemus ja Struktuur. RE Mõõdukad. Seminar "Eesti teel Euroopa Liitu" 20.-21.2001 Essu mõisas.

http://saatpalu.planet.ee/kaustad/failikaustad/failid_el_nato/essu_ettekannet.htm 16.11.11

B. Täida teksti põhjal järgmised ülesanded.**Analüüsi kumbagi teksti, vastates järgmistele küsimustele.**

	I artikkel	II artikkel
1. Millise tekstiga on tegemist? Põhjenda oma vastust.		
2. Kas teksti pealkiri sobib? Põhjenda.		
3. Kellele on tekst suunatud ja miks? Millest järeldada?		
4. Jooni tekstis alla arvamused ning tõmba ring ümber arvamust toetavale faktile. Mida selle põhjal kummagi teksti kohta järeldada?		
5. Millist infot ei esitata? Analüüsi, miks?		
6. Milliseid mõjutusvahendeid kumbki tekst kasutab?		
6.1 teksti struktuur, sh pealkiri		
6.2 sõnavara		
6.2.3 positiivsed sõnad		
6.2.4 negatiivsed sõnad		
6.2.5 neutraalsed sõnad (neid ei pea välja kirjutama, piisab, kui tood näite ja hindad, kui suure osana nad tekstist moodustavad)		
6.3 demagoogiavõtted		
Kas tekst täidab oma eesmärgi? Põhjenda!		

Ülesanne

I variant

Kirjuta tabelis oleva info abil kahe teksti võrdlev tekstikriitiline analüüs, kus hindad teksti pealkirja sobivust, info esituslaadi, teksti eesmärki ja selle saavutamise võtteid 100-200 sõna, tähesuurus 12p, stiil Times New Roman, reavahe 1,5. Pealkirjasta analüüs.

2. Vali üks kahest pealkirjast ja kirjuta 1 A4 pikkune publitsistlikus stiilis ja neutraalses keeles artikkel Euroopa Liidu liikmeskonna kujunemise kohta seisuga detsember 2011.

Taustaks

Gümnaasiumilõpetaja pädevused eesti keeles

- 1) väljendub selgelt, eesmärgipäraselt ja üldkirjakeele normidele vastavalt nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses;
- 2) arutleb loetud, vaadatud või kuulatud teksti põhjal teemakohaselt ja põhjendatult;
- 3) teab tekstide ülesehituse põhimõtteid, koostab eri liiki tekste, kasutades alustekstidena nii teabe- ja ilukirjandustekste kui ka teisi allikaid neid kriitiliselt hinnates;
- 4) hindab kriitiliselt meedia- jm avalikke tekste, tunneb ära tekstide mõjutusvahendid;

Kursus „Meedia ja mõjutamine“, 10. klass

Kuruse jooksul peab õpilane saavutama järgmised õpitulemused

- 1) tunneb meediakanaleid, trükimeedia, raadio, televisiooni ja elektroonilise meedia erijooni ning olulisi tekstiliike;
- 2) teab teksti üldtunnuseid ning eri tekstide vastuvõtu iseärasusi;
- 3) on teadlik meediateksti vastuvõtu eripärast ja selle põhjustest;
- 4) on omandanud tekstianalüüsi põhivõtted; analüüsib verbaalset teksti visuaalses ja audiovisuaalses kontekstis;
- 5) tajub teksti autori eesmärke ning motiive; leiab viiteid ja vihjeid teistele tekstidele, tõlgendab teksti seostuvate tekstide kontekstis;
- 6) eristab fakti arvamusest ning usaldusväärset infot küsitavast;
- 7) tunneb meediatekstis ära argumendid ja põhilised mõjutamisvõtted;
- 8) analüüsib kriitiliselt reklaami ning arutleb reklaami ja mainekujunduse teemadel;
- 9) oskab väljendada oma seisukohta loetu ja kuuldu kohta ning valida selleks sobivaid keelevahendeid.